

Fiiller ve Fiil Çekimleri (Verben und ihre Deklinationen)

Zayıf Fiiller

Almanca fiiller temel olarak üç kategoriye ayrılır, bunlar:

1. Zayıf Fiiller(düzenli)
2. Kuvvetli Fiiller(düzensiz)
3. Karışık Fiiller

Bundan başka Almanca'da fiillerin diğer halleri de vardır. Bu dersimizde fiillerin yukarıdaki üç özelliği üzerinde duracağız. Sonraki dersimizde ise fiillerin diğer özelliklerini anlatmaya çalışacağız. Fiillerin diğer özellikleri ise şunlardır:

- Ayrılabilen Fiiller
- Ayrılamayan Fiiller
- Geçişli Fiiller
- Geçişsiz Fiiller
- Dativ Fiiller
- Genitiv Fiiller
- Dönüşlü Fiiller
- Edat Alan Fiiller(achten auf, denken an)
- regnen, donnern gibi kişi dışı fiiller

Bu fiilleri sonraki dersimizde öğreneceğiz. Almanca fiil çekimi konusuna geçmeden önce bazı fiillerin kendine özgü çekimleri vardır. Bu fiiller çekimlenirken bazılarının fiil kökünde değişiklik olur, bazılarında harf düşmesi meydana gelir ve bazılarında ise kaynaştırma harfi eklenir.

Yanlış	Doğru
Wir sammelen	Wir sammeln
Wir wandern	Wir wandern
Wir liefern	Wir liefern
Ich samme	Ich samm(e)le
Ich wande	Ich wand(e)re
Ich liefe	Ich lief(e)re

Yukarıdaki tabloda harf düşmesi gösteren ya da kaynaştırma eki alan bazı fiillerin çekimine örnekler verdik. Sol taraftakiler yanlıştır.

Fiillerin özelliklerine devam edelim

» Almanca'da birçok fiil **-en** eki ile biter. Sonu **-ln** ya da **-rn** ile biten fiillerde “e” harfi düşer. Bunlar şahıslara göre çekimlenirken de “e” harfi düşer.(yukarıdaki tabloda sağ tarafta *sammeln, wandern, liefern* fiillerinin şimdiki zamanda “wir” ve

“ich” zamirlerine göre çekimlerine bakınız.)

» Sonu **d, n, m, t** ile biten kelimeler, **-t** ve **-st** ile şahıs çekim eklerinde **d, n, m, t** harfleri ile bu ekler arasına **-e** kaynaştırma harfi girer. Bakın **finden arbeiten, zeichnen, atmen** fiilleri d,n,m,t harfleriyle bitiyor. Aşağıda bu fiillerin şimdiki zamanda er, sie, es, du zamirlerine göre çekimlerini inceleyiniz.

bu harfleri akılda tutmak için “**dinamit**” kelimesinin sessiz harflerinden faydalanabilirsiniz.

z.B.: du arbeitest, er zeichnet, sie atmet du findest

Sonu **m** ve **n** harfleri ile bitmesine rağmen, eğer **m** ve **n** harfinden önce **l, r** ya da **h** harfi bulunuyorsa bu kural(yukarıdaki) geçerli değildir.

Bu sefer “lernen” fiilini ele alalım. Aşağıdaki örnekte gördüğümüz gibi bu fiil normal çekim ekini alıyor.

z.B.: lernen

du lernest(yanlış), du lernst (Doğru)

Fiilin kökü m/n harflerinden biriyle bitiyor ve m/n harflerinden önceki harf l/h/r ancak l/h/r harfinden önceki harf sesli bir harf değilse fiil düzenliymiş gibi çekimlenir. Artı fiil –t ve –st çekim ekinden önce yine **e** kaynaştırma harfini alır.

Yukarıdaki uyarıyı tam olarak kavrayamamış olabilirsiniz ya da bu uyarı size biraz karışık gelebilir o yüzden bir kaç örnek ile konuyu netleştirmeye çalışalım ve gelin **lernen** fiiline göz atalım.

lernen fiilinin kökü **n** ile bitiyor ve **n** harfinden önceki harf l/h/r harflerinden biri olan **r** harfi. Ancak **r** harfinden önceki harf sesli bir harf olan **e** harfi. Bu yüzden –st çekim ekinden önce araya –e kaynaştırma harfi girmez

z.B.: du lernest (yanlış), du lernst(doğru).

Ancak şimdi bu kez **zeichnen** fiilini ele alalım. Fiilin kökü m/n harflerinden biriyle bitiyor ve m/n harflerinden önceki harfler l/h/r, ancak l/h/r harflerinden önceki harf sessiz bir harf, bu yüzden zeichnen fiili kaynaştırma harfi alır. Araya –t ve –st çekim ekinden önce “e” kaynaştırma harfi girer.

z.B.: du zeichnst (yanlış), du zeichnest (doğru)

» Sonu **-s**, **-ss**, **-ß**, **-x** ya da **-z** ile biten fiiller *du-form*'da araya "e" kaynaştırma harfi girmediği gibi *-st* çekim eki yerine sadece *-t* çekim ekini alır.

Fiiller: bremsen, heißen, heizen usw.

Du-Form'da Çekimi: du **brems**t, du **hei**ßt, du **heiz**t

» Şimdiki zaman çoğul zamirlerle çekimde **sein** hariç tüm fiiller düzenlidir.

z.B.: wir **sprechen**, wir **laufen**, wir **sehen**

Zayıf Fiillerin Çekimi

Şimdiki zamanda zayıf fiillerin çekimi fiilin köküne aşağıdaki ekler getirilerek oluşturulur.

Fiil kökü + Şahıs Çekim ekleri: -e, -(e)st, -(e)t, -en, -(e)t, -en

Aktif cümleler

z.B.: **lieben**; lieben, liebte, geliebt

Person(şahıs)	Präsens(şimdiki zaman)	Präteritum(di'li geçmiş zaman)
ich	liebe	liebte
du	liebst	liebstest
er/sie/es	liebt	liebte
wir	lieben	liebten
ihr (siz, kitle)	liebt	liebtet
sie (onlar)	lieben	liebten

Diğer zamanlar...

Person(şahıs)	Perfekt(perfekt form)	P.Perfekt(miş'li geçmiş zaman)
Ich	habe geliebt	hatte geliebt
Du	hast geliebt	hattest geliebt
Er/sie/es	hat geliebt	hatte geliebt
Wir	haben geliebt	hatten geliebt
ihr (siz, kitle)	habt geliebt	hattet geliebt
sie (onlar)	haben geliebt	hatten geliebt

Diğer zamanlar...

Person(Şahıs)	Futur I	Futur II
Ich	werde lieben	werde geliebt haben
Du	wirst lieben	wirst geliebt haben
Er/sie/es	wird lieben	wird geliebt haben
Wir	werden lieben	werden geliebt haben
ihr (siz, kitle)	werdet lieben	werdet geliebt haben
sie (onlar)	werden lieben	werden geliebt haben

Fiillerin Zamanlara Göre Çekim Formülü

Präsens ve Präteritum Form:

Fiil Kökü + Şahıs Çekim Ekleri

Perfekt ve Plusquamperfekt Form:

haben yardımcı fiili + Fiilin 3. Hali (V3)

Futur I Form:

werden yardımcı fiili + Mastar Fiil

Futur II Form:

werden Yardımcı Fiili + Fiilin 3. Hali (V3) + *haben* Yardımcı Fiili